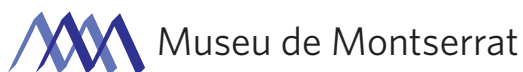

Muntanyes de l'ànima de Maria Bofill

Del 10 de març al 24 de juny de 2018

Les muntanyes de l'ànima es podrien considerar una variant de les cases de l'ànima, aquelles primeres que va descobrir W. M. Flinders Petrie a començament del segle XX i que eren maquetes de ceràmica que es col·locaven damunt de les tombes a l'Egipte antic. Primer eren maquetes ceràmiques només de taules amb menjar i després ja maquetes d'estructures arquitectòniques dins de les quals quedava resguardat el menjar i acollit qui menjava. S'entenia que l'ànima ascendia des de la tomba travessant el terra que hi havia damunt i necessitava abric i aliment abans de fer el seu viatge, aturant-se en aquell espai ceràmic per abastir-se per viatjar. Les muntanyes de l'ànima de Maria Bofill s'hi associen perquè són espais per contenir el nostre esperit, protegir-lo i alimentar-lo en el nostre caminar vital. No són espais per contemplar ni per manipular, sinó per habitar, per recórrer, si bé no amb els peus, ans amb la imaginació. De vegades, per assegurar-se que hi entrem i les ocupem, Bofill construeix unes diminutes portes a les muntanyes: són l'espai de pas que ella ens facilita.

Algunes d'aquestes muntanyes de l'ànima són literalment turons en miniatura fets de porcellana o de refractari. Participen de tota la tradició humana de la

reproducció a escala reduïda del món. A Europa, hi ha el costum del pessebrisme o els "jardins de saló", molt semblants a les maquetes trobades a les tombes egípcies. La tradició oriental de la miniaturització de la naturalesa viva és esplendorosa, com el *suiseki* (pedres-paisatge), l'ikebana (recreació de paisatges feta amb material vegetal viu), el bonsai (arbres nans) o els jardins *meisho* de l'època Edo que reproduïen vistes famoses de les illes del Japó. Són la creació d'un món possible, més bell, més propici.

D'altres vegades, les peces de Bofill recullen el sentit de les muntanyes però a través d'altres formes. Com els núvols que es podrien considerar metonímies de porcellana, ja que representen les muntanyes per contigüitat. O com els capitells, tots ells de porcellana, o les columnes, aquestes en gres que també expressen el ser muntanya. Els capitells constitueixen una plataforma des d'on mirar més enllà, sovint ubicats dalt d'una columna com els eremites estilites que, sostinguts per aquests suports, intentaven aïllar-se a la vegada que acostar-se al cel en les seves meditacions pujats dalt de pilars. Aquestes obres actuals de Bofill s'agermanen als paisatges miniatura i als laberints de porcellana que solia construir abans, espais que per a ella tenen un secret màgic i ocult, espais que t'aprovisionen amb elements arquitectònics que t'elevi i et possibiliten superar murs, pantalles obstacle per obrir-te a l'espai infinit.

Les obres de Maria Bofill són arquetípiques en dues direccions. "Arquetip" significa "model originari": del grec "*arkhé*", principi; i "*typos*", forma, motlle. Un arquetip, doncs, no és un element individual sinó una matriu a partir de la qual fabricar. Els núvols, peixos, muntanyes, architectures de Maria Bofill són arquetips; concentren en ells els atributs del seu sentit i simbolitzen tots els éssers possibles de la seva classe. Endemés, les peces de Bofill són arquetípiques també en relació a la ceràmica com a activitat humana. Tot

el recorregut de Bofill com a ceramista és una recerca de l'arquetip ceràmic. Per aconseguir-ho ha hagut de perfeccionar virtuosament la tècnica i a la vegada alliberar-se'n del tot.

Bofill treballa amb les formes funcionals originals de la terrissa, com els bols, les capsas, les tapes, els plats... tots ells instruments d'ús, i en coneix la manufactura com el millor artesà. De dos bols en fa un ou, un còdol, els astres, peixos; d'una capsa en fa un cub, un coixí d'aire, un núvol, cases; les copes són bols elevats, els capitells són copes amb tapa; els laberints, els zigurats són plats sense base inscrits l'un dins de l'altre, els paisatges són plats sense cantell que sostenen a manera de plata. Encara més bàsic, els cossos simples, els principis de tota producció ceràmica, el tou de fang o bola, els xurros o filaments, les plaques o planxes, quasi sense modificació, així en brut, ja constitueixen criatures: els xurros són onades

d'aigua, el mar, els núvols; les plaques de porcellana són murs, arcades, camps... És com si Bofill, al llarg dels anys, hagués identificat els atributs bàsics de tot atuell ceràmic i creés a partir d'ells generant així tipus arquetípics cada vegada més essencials.

En els darrers temps, aquesta capacitat d'assolir l'essencial ha arribat a una fase primigènia, en una mena de regressió a un estadi primitiu de la ceràmica, com manifesten les grans muntanyes de refractari que se'ns presenten a manera de massa de fang quasi informe, enunciant el començament de tot, amb les ditades mig impreses expressant la primera empremta, la petjada formativa. En aquest estadi hi ha la formulació de la màxima llibertat artística a què ha arribat Maria Bofill.

Anna Pujadas, comissària de l'exposició.

Maria Bofill

Formada a l'escola Massana, on hi feu de professora des de 1965 fins al seu retir el 2002, Bofill compta amb una llarga trajectòria com a ceramista amb exposicions a tot el món i estades de recerca als principals centres d'investigació de la ceràmica internacionals. Així, ha fet estatsges convidada com a professora investigadora a la Hammersmith College of Art and Building (Londres, Anglaterra), Sunderland Polytechnic of Art and Design (Sunderland, Anglaterra), Kyoto City University of Arts (Kyoto, Japó), Universidad Veracruzana de Xalapa (Veracruz, Mèxic), Hartwich College d'Ontario (Nova York, EUA), Triennale de la Porcelaine (Nyon, Suïssa), Universidad de Haifa (Israel), European Ceramics Work Centre (Hertogenbosch, Holanda), Atelier de Céramique Artistique Méditerranéenne (Hammamet, Tunis) i Simpòsium Internacional de Ceràmica de Siklos (Hongria), entre d'altres. Ha estat premiada en diversos certàmens i la seva obra forma part de prestigioses col·leccions d'art.

